

Osnove varstva pri delu in požarne varnosti

Varnost in merila varnosti

Tveganje

- Kaj je tveganje?
- V splošnem je tveganje definirano kot nepričakovani dogodek s škodljivimi posledicami.
- Njegova velikost je določena z verjetnostjo tega dogodka in težo posledic.

Tveganje

- Definiramo:
- Tveganje = pogostnost X škoda
- Pogosti dogodek z majhno škodo = redki dogodek z veliko škodo

Sprejemljivo tveganje

- Tveganja v splošnem ni mogoče odpraviti.
- Lahko ga omejimo ali pa se sprijaznimo z določenim nivojem tveganja.
- Temu nivoju tveganja pravimo **sprejemljivo tveganje**.

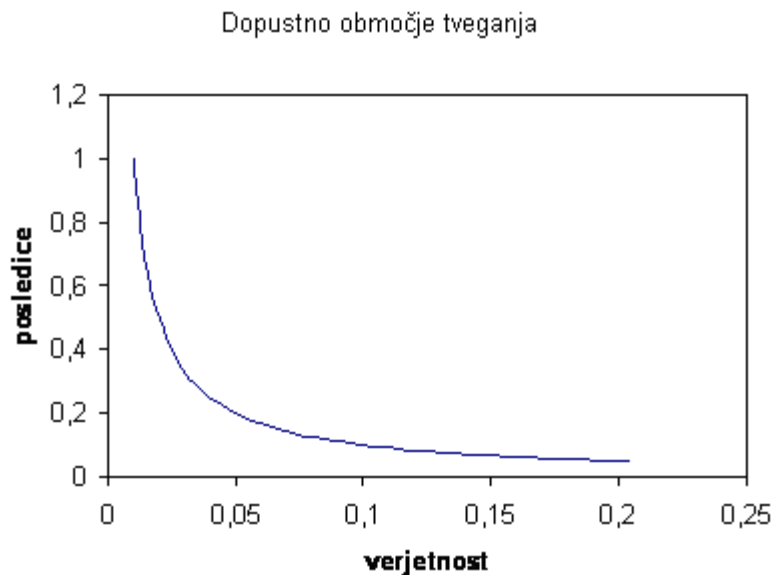

Sprejemanje tveganja

- Kdaj in kako ljudje sprejemajo tveganje?
- Ljudje sprejemajo tveganje kjer je celo možnost smrtnega izida, če je tveganje dovolj nizko, torej je produkt verjetnosti in teže posledic dovolj nizek.
- Z računanjem določamo nivo sprejemljivega tveganja kot število izračunano iz frekvence nezgodnih dogodkov in stopnje teže posledic.

Dopustno območje tveganja

- Če omejimo vrednost frekvence ali pogostnosti dogodkov in teže posledic, dobimo območje sprejemljivega tveganja.

Sprejemljivo tveganje

- Sprejemljivo tveganje lahko definiramo tudi za posledice.
- Sprejemljivo tveganje je takrat, ko je verjetnost ene resne vendar odpravljive posledice (poškodbe ljudi) na 10.000 prebivalcev na leto ali $100 \cdot 10^{-6}$.

Dopustno tveganje

- Če govorimo o smrtnih žrtvah je dopustno tveganje 1 žrtev na milijon prebivalcev.

Primer

- Sprejemljivo tveganje v prometu, kjer je sprejemljivo tveganje povečano na 20-kratno vrednost.
- Od tod dopustna številka 2000 mrtvih na cestah v Belgiji pri desetih milijonih prebivalcev ($=200 \times 10 \text{ na } -6$). Pri nas je ta številka bila v letu 2002 236 kar pomeni približno $120 \times 10 \text{ na } -6$.

Ocena škode

- Za materialne dobrine je škodo mogoče ovrednotiti po tržni ceni.
- Težje je oceniti zastoj proizvodnje, izpad proizvodnje itd.
- Še težje pa je oceniti škodo zaradi poškodbe ali celo zaradi izgube življenja.

Škoda zaradi poškodbe

- Pogosto se ta škoda ocenjuje kot izguba delovnih dni. V anglosaški literaturi je pogosto uporabljena tovrstna ocena.

Vrsta poškodbe	Izgubljeni delovni dnevi
smrt	6000
Trajna nezmožnost za delo	6000
Izguba prsta	300
Izguba dveh prstov na eni roki	750

Mere za ocenjevanje varnosti

- Absolutno število poškodb na leto v podjetju je neprimerno merilo.
- Običajno uporabljamo **število nezgod na 1000 delavcev**.

$$Q = \frac{U}{B} \cdot 1000$$

Število registriranih poškodb

Število delavcev v podjetju

Resnost poškodb

- Za primerjave je število poškodb na 1000 delavcev zelo primerno, za notranje ocenjevanje, pa se pogosto pokaže primernejša ocena **resnosti poškodb**.

$$t_U = \frac{T_U}{U}$$

Število izgubljenih dni

Število vseh poškodb

Pogostost poškodb

- Pogostost poškodb, ki jo nekateri imenujejo tudi frekvenca je število poškodb na milijon delovnih ur

$$H = \frac{U}{T_p} \cdot 10^6$$

Število poškodb

Število
proizvodnih ur

Ogroženost

- Če resnost poškodb pomnožimo s pogostnostjo poškodb in delimo s 1000, dobimo ogroženost (čas v tej formuli ne merimo z dnevi:

$$H \cdot t_U \cdot 10^{-3} = G = \frac{T_U}{T_p} \cdot 1000$$

-
- Ogroženost je razmerje med izgubljenimi in proizvodnimi dnevi.
  - Množenje s 1000 pomeni, da gledamo količnik na 1000 ur.
  - G je mera za nevarnost proizvodnje in je pomembna za gospodarjenje podjetja.

Varnost

- Razmerje med izgubljenimi in proizvodnimi dnevi je vrednost med 0 in 1. Pri majhni ogroženosti je vrednost blizu 0, pri večji se pomika proti 1.
- Nasprotna vrednost je varnost. Večja je varnost, manjša je ogroženost.

$$L = 1 - \frac{T_U}{T_P} = 1 - G \cdot 10^{-3}$$